

IKC Noordrijk gebouwd op samenwerking

Eigenwijs gebouw in de wijk

Het IKC Noordrijk is een brede school in een uitbreidingswijk in Amsterdam-Noord. De opdracht, voortkomend uit een Europese architectenselectie, behelst een gebouw voor een basisschool, kinderopvang, naschoolse opvang, peuterspeelzaal en een speeltuin. Het stedenbouwkundig plan verwees naar de sfeer van het populaire 'tuindorp' van de jaren '30.

Tekst Yko Buursma Foto's Scagliola en Brakkee

Opvallend bij de gebruikers was de nadrukkelijke wens om samen ruimtes en sferen te delen. De opzet is om elkaar ruimtes te benutten en te gebruiken. De openheid van de gebruikers ten opzichte van elkaar moest voelbaar zijn in het gebouw. Een gebouw dat verbindt en uitnodigt; een gebouw waarin binnen en buiten met elkaar verweven zijn. Een gebouw voor kinderen van 0-12 jaar maar ook een gebouw voor de buurt. Een opvallende participant in het gehele proces is de stichting SPIN, SPIN heeft een geheel eigen visie op speeltuin(werk). De school staat in een uitbreidingswijk in Amsterdam-Noord, een gebied met niet veel groen. SPIN en de school hebben een duidelijke gemeenschappelijke kijk op het aanbieden

van een ervaringsrijke omgeving aan kinderen. Het schoolplein en het naastliggende grasveld moesten integraal worden opgenomen in een totaalbeleving voor kinderen.

Exterieur

In het ontwerp van SKETS is een duidelijk verschil gemaakt tussen de pleinzijde van het gebouw en de straatzijde, beide voorkanten en entrees van het gebouw. In de opvatting van SKETS over de oriëntatie van het gebouw kan de bezoeker het gebouw zowel van de straatzijde benaderen als van de pleinzijde. De schoolkinderen komen vanaf de schoolpleinzijde de school binnen. De straatzijde is opgezet in strakke ▶

"Door de kleur en vorm toont de gevel zich als vrolijke kindvriendelijke wand."

baksteenarchitectuur met een duidelijke horizontale geleiding door plaatsing van het kozijnwerk. De baksteen sluit aan bij de materialisering van de omliggende rijtjeswoningen. Het jaren '30 karakter wordt versterkt door diepliggende kozijnen voorzien van lichtgrijze aluminium kaders, asymmetrisch om het kozijn geplaatst. De schoolpleinzijde is een kleurige gevel, opgebouwd uit een vliesgevel met glas, emalit en aluminium geplaatst in een duidelijke verticale structuur op een welvend gevelvlak. Op diverse panelen zijn abstracties van kindertekeningen aangebracht. Tekeningen die de kinderen van de school zelf gemaakt hebben. In de gevel is een lichte horizontale geleiding zichtbaar waarmee de verdiepingen voelbaar zijn. In de welvingen komen horizontale luifels uit de wand en hier is onder meer

de entree gesitueerd. Door de kleur en vorm toont de gevel zich als vrolijke kindvriendelijke wand. De welving van de wand heeft in het ontwerp van het schoolplein navolging gekregen. Het is niet 'slechts' een schoolplein maar een schoolplein en speeltuin. Verharding, zand, water en gras zijn de ingrediënten waaruit het is opgebouwd. Door het patroon waarin dit is gelegd verbindt het zich op subtiele wijze met de architectonische uitstraling van de welvende kleurige gevelvlakken.

Interieur

Het interieur van de school is open met vides over alle verdiepingen. De gebruikers willen een gezamenlijkheid uitstralen die voelbaar moet zijn in de interieurarchitectuur. De vides verbinden de functies

middel van een flexibele wand ook worden afgesloten. Het gymlokaal is naast de traditionele benadering ook bereikbaar vanuit de centrale hal met dubbele deuren, dit met name ten behoeve van meer buurtgerichte activiteiten.

De bewegwijzering is uitgevoerd in pictogrammen, zowel bestaande als eigen vormgegeven beelden. Tevens zijn er gedichten van kinderboekenschrijvers op wanden van meer algemene ruimtes, zoals de lerarenkamer en het kooklokaal geprojecteerd. De kleurstelling van de prints volgt de kleur van de verdieping. Samen met de prints op de buitengevel brengt dit een extra laag in het gebouw. Elke verdieping heeft een signaalkleur die ook in de pleingevel voorkomt.

Aandachtspunten

Door de openheid die vanwege de vides in het ontwerp aanwezig is, was er nadrukkelijk aandacht voor de akoestiek. Het geluid van de kinderen is prettig maar moet niet als storend worden ervaren. Er wordt gespeeld maar er moet ook geconcentreerd gewerkt kunnen worden, zowel in de lokalen als in de open gangzones. De wanden en de vloeren zijn van harde materialen, als dit op de juiste wijze gecompenseerd wordt door bijvoorbeeld plafonds kan een prima evenwicht bereikt worden. De db-waardes tussen de lokalen is een specifiek aandachtspunt, met name daar waar de flexibele wanden zijn toegepast. De aansluiting van het gymlokaal op de rest van het gebouw is gerealiseerd door middel van een dilatatie over de volledige hoogte om contactgeluid te voorkomen. Het gebouw heeft een duurzaam karakter vanwege materiaalgebruik, oriëntatie, grote ventilatiecapaciteit en de toepassing van zonne-energie door middel van geplaatste panelen op het dak.

Conclusie

De afwijking van het aanvankelijke stedenbouwkundig kader heeft het een veel rijker gebouw gemaakt, dat in de traditie van de Nederlandse baksteenarchitectuur staat, maar ook aansluit bij de belevingswereld van het kind. De gebruikers van het kindcentrum, kinderen en volwassenen, zijn enthousiast over het resultaat. De doelstelling om een gebouw te maken waarbij de gebruikers een echte gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben straalt er vanaf. Al met al een eigenwijs gebouw dat zich voegt in de wijk en tegelijk kleur en identiteit geeft aan de leefwereld van kinderen. De integratie tussen school-/speelplein en gebouw zorgt ervoor dat het een echt kindcentrum is geworden waarbij het kind centraal staat. ◀

Voor meer informatie kunt u bellen of mailen met Yko Buursma van Skets Architectuurstudio in Groningen: telefoon 050-3140023 email buursma@skets.nl.

en maakt transparant. De vides zijn van verschillend formaat en zijn omgeven door een glazen balustrade. Daarnaast is ook een deel van de garderobe opgelost in de viderand. Bij de lokalen en groepsruimtes zijn schuifdeuren toegepast. Deze hebben een 'oversized' maatvoering. Als de deuren geopend zijn, wordt de gangzone een direct onderdeel van het lokaal. Tussen twee lokalen is een schuifwand geplaatst, die helemaal geopend kan worden en de mogelijkheid biedt het onderwijsgebied, inclusief de lokalen, de verkeersruimte en de gang, zeer divers in te richten. Er is een speciaal drama- en muzieklokaal. De mediatheek is onderdeel van een open plein op de tweede verdieping. De speellokalen zijn op de begane grond en de eerste verdieping gesitueerd. Het speellokaal staat in open verbinding met de hal. Het kan door

“Een eigenwijs gebouw dat zich voegt in de wijk en tegelijk kleur en identiteit geeft aan de leefwereld van kinderen.”